

JAN DYTKO

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

ETYCZNO-MORALNE DETERMINANTY WPISU NA LISTĘ ADWOKATÓW W POGLĄDACH JUDYKATURY

I. WSTĘP

Adwokatura powołana jest do udzielania pomocy prawnej, współdziałania w ochronie praw i wolności obywatelskich oraz w kształtowaniu i stosowaniu prawa. Zorganizowana jest na zasadach samorządu zawodowego. Adwokaturę stanowi ogół adwokatów i aplikantów adwokackich. Adwokat w wykonywaniu swoich obowiązków zawodowych podlega tylko ustawom¹.

Z zawodem adwokata nierozzerwalnie związana jest relacja określana pojęciem zaufania publicznego. To szacunek i zaufanie jest niezbędne dla adwokata, aby w sposób prawidłowy mógł wykonywać powierzone mu zadania². Dlatego dostęp do tego zawodu musi podlegać ograniczeniom. Zawód ten musi być wykonywany należycie i w oparciu o pewne standardy³.

Wpis na listę adwokatów jest częścią postępowania ukierunkowanego na podjęcie czynności zawodowych adwokata, a nie stworzenie

¹ Art. 1 ust. 1-3 ustawy z 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 1184); dalej: pr. adw.

² Wyrok SN z 25 czerwca 2019 r., II DSI 14/19, «OSNID» 2/2020.

³ E. TKACZYK, *Nowe rozwiązanie na mocy ustawy o zmianie do ustawy – Prawo o adwokaturze w postaci tymczasowego pozbawienia prawa wykonywania zawodu przez adwokata*, «Studia Prawnicze i Administracyjne» 3/2016, s. 37.

odrębnego statusu, bez dalszych obowiązków zawodowych wpisanej osoby⁴. Jest elementem niezbędnym do rozpoczęcia wykonywania zawodu adwokata, ale nie stwarza obowiązku wykonywania tego zawodu. Sprawę wykonywania bądź niewykonywania zawodu adwokata ustawodawca pozostawił wyłącznie woli zainteresowanego, nie wiążąc żadnych negatywnych skutków z faktem niepodjęcia w ogóle wykonywania tego zawodu⁵. Istnieje jedynie zakaz jednoczesnego wykonywania zawodu adwokata z pozostawaniem w stosunku pracy, z wyjątkiem pracy badawczej i badawczo-dydaktycznej⁶.

Na listę adwokatów może być wpisany ten, kto: 1) korzysta w pełni z praw publicznych oraz ma pełną zdolność do czynności prawnych; 2) ukończył wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskał tytuł magistra lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej; 3) odbył w Rzeczypospolitej Polskiej aplikację adwokacką i złożył egzamin adwokacki, z wyłączeniem osób ustawowo zwolnionych z odbycia aplikacji lub odbycia aplikacji i złożenia egzaminu adwokackiego; 4) jest nieskazitelnego charakteru i swym dotychczasowym zachowaniem daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu adwokata⁷.

Obowiązek dokonania wpisu nie ma jednak charakteru bezwzględnego, gdyż ustaje on, gdy wnioskujący o wpis przestał spełniać ustawowe warunki dające podstawę do wpisu⁸.

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prezentacja i analiza tzw. przesłanek etycznych będących jednym z warunków wpisu na listę adwokatów. To nieskazitelny charakter oraz dotychczasowe zachowanie, które powinno dawać rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu. Każdy z tych warunków został szczegółowo zaprezentowany przez autora z obudowaniem poglądami judykatury i doktryny prawa.

⁴ Wyrok NSA z 10 lipca 2019 r., II GSK 1766/17, «Lex» nr 2714796.

⁵ Wyrok NSA z 13 listopada 2013 r., II GSK 1007/12, «Lex» nr 1451902.

⁶ Art. 4b ust. 1 i 3 pr. adw. Zob. także wyrok NSA z 16 grudnia 2008 r., II GSK 594/08, ONSAiWSA 2/2010, poz.36.

⁷ Art. 65 pr. adw.

⁸ Wyrok WSA w Warszawie z 5 września 2013 r., VI SA/Wa 520/13, «Lex» nr 396097.

II. RĘKOJMIA NALEŻYTEGO WYKONYWANIA ZAWODU

Przez pojęcie „rękojmia” należy rozumieć uroczyste poręczenie, zagwarantowanie, zapewnienie, że z racji posiadanych cech zawodów zaufania publicznego będzie wykonywany prawidłowo⁹. Zakres znaczeniowy rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu wyznaczają dwa czynniki: pierwszy z nich dotyczy charakteru osoby ubiegającej się o wpis na listę adwokatów, drugi – kompetencji w posługiwaniu się regułami zawodowymi¹⁰.

Przez rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu adwokata należy rozumieć, oprócz wiedzy zweryfikowanej w prawie przewidziany sposób, taki zespół cech charakteru i zachowań w sferze zawodowej i prywatnej, które składają się na wizerunek osoby, na której nie ciąży żadne zarzuty podważające jej wiarygodność. Tylko taka osoba może wykonywać zawód zaufania publicznego¹¹.

Rękojmia prawidłowego wykonywania zawodu dotyczy problemu działania w instytucji. Działanie w instytucji, jaką jest praktyka prawnicza, wymaga uwzględniania nie tylko czynnika podmiotowego (ludzkiego), lecz także strukturalnego (znajomość i umiejętność posługiwania się regułami zawodowymi)¹².

Przesłanka rękojmi należytego wykonywania zawodu ma charakter uznaniowy¹³. Rękojmię ocenia się według cech charakteru i dotychczasowego zachowania mogącego świadczyć o poziomie umiejętności udzielenia pomocy prawnej¹⁴. Miernikiem rękojmi powinny być umiejętności praktyczne kandydata ubiegającego się o wpis na listę adwokatów, przez które należałoby rozumieć doświadczenie zdobyte w świadczeniu pomocy prawnej¹⁵. Oceniając spełnienie przez osobę ubiegającą się o wpis

⁹ A. SZYSZKA, *Uwagi o samorządzie adwokackim*, «Przegląd Prawa Publicznego» 11/2010, s. 16.

¹⁰ P. KACZMAREK, *O rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu adwokata oraz radcy prawnego*, «Przegląd Prawa Publicznego» 1,2015, s. 19.

¹¹ Wyrok NSA z 2 września 2015 r., II GSK 1840/14, «Lex» nr 1816437.

¹² P. KACZMAREK, *op. cit.*, s. 20.

¹³ A. SZYSZKA, *op. cit.*, s. 19.

¹⁴ Wyrok NSA z 18 sierpnia 1994 r., II SA 860/93, «Lex» nr 11076.

¹⁵ Wyrok NSA z 16 września 2010 r., II GSK 775/09, «Lex» nr 746144.

tw. przesłanki rękojmiewej, organy korporacyjne zobligowane są do badania zakresu i rodzaju praktyki zawodowej takiej osoby, i to bez względu na to, czy ustawodawca przewidział sztywne wymogi dotyczące okresu wykonywania zawodu prawniczego (np. w odniesieniu do asystentów sędziego czy referendarzy sądowych), czy też wymogów takich nie stawia. Kompetencja ta nie sprowadza się tylko do znajomości przepisów prawnych, lecz także praktyki wykonywania zawodu, znajomości i umiejętności posługiwania się regułami instytucjonalnymi¹⁶.

Rękojmia do wykonywania zawodu to warunkujący ją przez ustawodawcę „nieskazitelny charakter” i „dotychczasowe zachowanie kandydata”, a zatem cechy wartościujące konkretną osobę nie w sferze intelektualnej i profesjonalnej, lecz wyłącznie etycznie-moralnej¹⁷.

III. NIESKAZITELNOŚĆ CHARAKTERU

Pojęcie nieskazitelności nie może być pojmowane jako brak jakiegokolwiek skazy czy też brak negatywnych okoliczności w dotychczasowej postawie kandydata do zawodu adwokata. Takie podejście uznać trzeba za zbyt restrykcyjne¹⁸. Przez nieskazitelność charakteru należy rozumieć takie cechy, jak szlachetność, prawość, uczciwość¹⁹. O nieskazitelności charakteru świadczą różnego rodzaju przymioty osobiste, wśród których wymienia się, między innymi, uczciwość w życiu prywatnym i zawodowym, poczucie odpowiedzialności za własne słowa i czyny, odwagę cywilną i samokrytycyzm²⁰.

O nieskazitelności charakteru świadczą takie przymioty osobiste, jak stanowczość i umiejętność zgodnego współżycia z otoczeniem²¹.

Nieskazitelność charakteru jest wprawdzie pojęciem nieostrym, co oznacza, że decyzja organu korporacyjnego w tym zakresie ma charakter ocenny, jednak owa nieskazitelność nie jest stopniowalna (nie można być

¹⁶ P. KACZMAREK, *op. cit.*, s. 23.

¹⁷ Wyrok NSA z 26 marca 1990 r., IV SA 87/90, «Lex» nr 1688046.

¹⁸ Wyrok NSA z 5 lutego 2008 r., II GSK 325/07, «Lex» nr 489599.

¹⁹ Wyrok WSA w Warszawie z 7 marca 2006 r., VI SA/Wa 2381/05, «Lex» nr 228293.

²⁰ Wyrok WSA w Warszawie z 5 kwietnia 2017 r., VI SA/Wa 2133/16, «Lex» nr 2441474.

²¹ Wyrok WSA w Warszawie z 24 maja 2016 r., VI SA/Wa 2791/15, «Lex» nr 2090222.

nieskazitelnym znacząco albo minimalnie)²². Nieskazitelność charakteru i dotychczasowe zachowanie dające rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu adwokata stanowią zatem przesłankę uznaniową²³. Ocena nieskazitelności charakteru jest trudnym zadaniem postawionym przed organem samorządu zawodowego, gdyż nakłada na niego obowiązek dokonywania oceny w sposób wyjątkowo obiektywny i wszechstronny²⁴. Nieskazitelność charakteru, o której mowa w art. 65 pr. adw., jest jednak pojęciem nieostrym, co oznacza, że decyzja organu w tym zakresie ma charakter zawsze ocenny²⁵.

Przez pojęcie nieskazitelnego charakteru rozumieć należy całokształt cech i zachowań w sferze zawodowej i prywatnej, który – poza wiedzą zweryfikowaną w sposób i trybie przepisów prawa o adwokaturze – składa się na etyczno-moralny wizerunek osoby zamierzającej wykonywać zawód zaufania publicznego²⁶. Aby jednak spełnić przesłankę nieskazitelnego charakteru i w ślad za tym dać rękojmię należytego wykonywania zawodu, musi upłynąć czas odpowiedni na to, by ubiegający się o wpis na listę adwokatów swoją postawą, zachowaniem zdołał wykazać, że wymagane ustawowo warunki zostały spełnione²⁷.

Dokonując oceny nieskazitelności charakteru kandydata na adwokata, nie należy brać pod uwagę jednostkowych czynów. W ocenie powinno się uwzględnić całokształt jego postawy i zachowań. Tym samym ocena kandydata nie powinna odnosić się do krótkiego wycinka z jego życiorysu, bowiem w takim przypadku byłaby niemiarodajna. Jednorazowe zdarzenie może rzutować w sposób kluczowy i przesądzający na ocenę nieskazitelności charakteru, jednak nawet w takich sytuacjach organ nie jest zwolniony z obowiązku wszechstronnej analizy całokształtu okoliczności. Takie stanowisko znajduje swoje uzasadnienie – wobec niespornego rozumienia pojęć „rękojmia”, „nieskazitelnym charakter”

²² Wyrok WSA w Warszawie z 3 lutego 2021 r., VI SA/Wa 2527/20, «Lex» nr 3173091.

²³ Wyrok NSA z 23 lutego 1999 r., II SA 1888/98, «Lex» nr 46707.

²⁴ A. SZYSZKA, *op. cit.*, s. 20.

²⁵ Wyrok WSA w Warszawie z 3 lutego 2021 r., VI SA/Wa 2527/20, «Lex» nr 3173091.

²⁶ Wyrok WSA w Warszawie z 3 marca 2020 r., VI SA/Wa 2534/19, „Lex» nr 2979661.

²⁷ Wyrok WSA w Warszawie z 28 stycznia 2020 r., VI SA/Wa 2189/19, «Lex» nr 3019834.

i „dotychczasowe zachowanie” oraz w związku z tym złożonego charakteru oceny zasadności wpisu na listę adwokatów²⁸.

IV. DOTYCHCZASOWE ZACHOWANIE

Ustawodawca posługuje się pojęciem „dotychczasowe zachowanie” jako jedną z przesłanek dających rękojmię należytego wykonywania zawodu. To zachowanie/postępowanie osoby ubiegającej się o wpis na listę adwokatów należy oceniać do chwili złożenia stosownego wniosku o wpis na listę adwokatów. Nie sposób jednak podzielić poglądu, że badając przesłankę „rękojmią należytego wykonywania zawodu adwokata”, nie można ograniczać oceny wyłącznie do zdarzeń „dotychczasowych”, czyli oderwanych od oceny aktualnej możliwości i zdolności do wykonywania zawodu adwokata²⁹.

Ocena zachowania/postępowania osoby ubiegającej się o wpis na listę adwokatów winna mieć charakter oceny moralnej, etycznej, dokonanej w oparciu o ustawowe przesłanki i uwzględniającej cały dotychczasowy okres życia kandydata na adwokata. Obowiązkiem organu jest więc branie pod uwagę i ocena wszelkich dostępnych danych dotyczących osoby ubiegającej się o wpis na listę adwokatów, a nie tylko jednej okoliczności³⁰.

Przydatność do zawodu adwokata w zakresie wiedzy prawniczej i umiejętności kandydata wolą ustawodawcy badana jest na podstawie zdarzeń z okresu wykonywania poprzedniego zawodu. Do tego też okresu odnieść należy te elementy jako składające się na przesłankę „daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu adwokata”. W ramach badania tej przesłanki dopuszczalna jest ocena okoliczności dotyczących przebiegu dotychczasowej pracy w zawodzie prawniczym we wszystkich aspektach cech charakteru i sposobu zachowania oraz wykazywanego w tym okresie poziomu świadczenia usług prawniczych³¹.

²⁸ Wyrok NSA z 25 maja 2021 r., II GSK 603/19, «Lex» nr 3186332.

²⁹ Wyrok WSA w Warszawie z 24 stycznia 2007 r., VI SA/Wa 1425/06, «Lex» nr 306527.

³⁰ Wyrok WSA w Warszawie z dnia 24 maja 2016 r., VI SA/Wa 2791/15, «Lex» nr 2090222.

³¹ Wyrok NSA z 29 sierpnia 2017 r., II GSK 3350/15, «Lex» nr 2399469.

O posiadaniu tego rodzaju przymiotów mogą świadczyć opinie i okresy dotychczasowego zatrudnienia, aplikacji, jak i wymagane rekomendacje adwokatów.

Jednakże przesłanka „rękojniowa” nie daje podstawy do sprawdzenia znajomości prawa przez osobę ubiegającą się o wpis na listę adwokatów³². O znajomości prawa i umiejętności jego stosowania świadczy bowiem dyplom ukończenia wyższych studiów i złożony egzamin sędziowski czy inny aplikacyjny. Artykuł 65 pr. adw. nie pozwala również na wyciąganie ze stopnia znajomości prawa wniosków w zakresie rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu. Niedopuszczalna jest sytuacja, by pod pozorem przeprowadzania rozmów sprawdzać wiedzę wnioskodawcy³³.

O znajomości prawa i umiejętności jego stosowania świadczy bowiem dyplom ukończenia wyższych studiów i złożony egzamin sędziowski. Powyższy przepis nie pozwala również na wyciąganie ze stopnia znajomości prawa wniosków w zakresie rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu. Niedopuszczalna jest sytuacja, by pod pozorem przeprowadzania rozmów sprawdzać wiedzę wnioskodawcy³⁴.

Ocenie winno podlegać postępowanie i zachowanie w dłuższym okresie³⁵. Zakłada on brak możliwości ograniczenia w ocenie sylwetki kandydata tylko do jednostkowych wydarzeń z jego życia, ale jej przeprowadzenie z uwzględnieniem wszystkich zachowań i cech ubiegającego się o wpis na listę korporacji zawodu zaufania publicznego. Jest wskazówką uniwersalną wykładni terminu dawania rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu co do wszystkich zawodów prawniczych zaufania publicznego³⁶.

Zbadanie, czy dotychczasowe doświadczenie zawodowe, znajomość etyki adwokackiej i umiejętność ich stosowania w praktyce gwarantują wystarczająco wysoki poziom wykonywania zawodu adwokata przez wnioskującego o wpis, wymaga przede wszystkim przeprowadzenia wnikliwego i szczegółowego postępowania wyjaśniającego oraz

³² Wyrok WSA w Warszawie z 4 lipca 2006 r., VI SA/Wa 819/06, «Lex» nr 243745.

³³ Wyrok WSA w Warszawie z 8 czerwca 2006 r., VI SA/Wa 685/06, «Lex» nr 213951.

³⁴ Wyrok WSA w Warszawie z 8 czerwca 2006 r., VI SA/Wa 685/06, «Lex» nr 213951.

³⁵ Wyrok NSA z 18 czerwca 2001 r., II SA 1610/00, «Lex» nr 53475.

³⁶ Wyrok WSA w Warszawie z 5 czerwca 2008 r., VI SA/Wa 756/08, «Lex» nr 567149.

dowodowego, a rozmowa z kandydatem może stanowić uzupełnienie poczynionych ustaleń³⁷.

Zachowanie osoby ubiegającej się o wpis na listę adwokatów, które można określić jako świadome przemilczenie istotnych okoliczności dotyczących przebiegu służby w organach podległych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych PRL przy poprzestaniu na ujawnieniu ogólnej, zgodnej z prawdą, informacji co do tej służby, która mogła być odbywana między innymi w jednostkach organizacyjnych Służby Bezpieczeństwa (ale również w innych, np. typowo policyjnych), jest wystarczającą podstawą do przyjęcia, że osoba taka nie spełnia wymogów rękojmi należytego zachowania³⁸. Praca bowiem w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990 może być rozumiana jako sprzeniewierzenie się podstawowym zasadom moralnym. Każda osoba ubiegająca się o wpis na listę adwokatów musi oceniać swoje dotychczasowe zachowanie przez pryzmat podstawowych norm moralnych³⁹. Słuszna wydaje się więc teza, że analizując „dotychczasowe zachowanie”, czyli także postępowanie na wcześniej zajmowanym stanowisku pracy, należy brać pod uwagę nieodzowny obiektywizm, wynikający z ewolucji i istoty struktur i mechanizmów funkcjonowania państwa⁴⁰. Przykładowo, negatywne opinie uzyskane w toku dotychczasowej pracy na przykład w charakterze asesora w prokuraturze okręgowej mają znaczenie dla końcowej oceny kandydata na wykonywanie zawodu adwokata⁴¹. W ocenie organów korporacyjnych mogą nie dawać rękojmi należytego wykonywania zawodu.

V. UWAGI KOŃCOWE

Dwa elementy stanowiące warunki wpisu na listę adwokatów: nieskazitelnym charakter i rękojmiami prawidłowego wykonywania zawodu, należy traktować jako elementy ze sobą powiązane, w wyniku czego brak cech składających się na pojęcie nieskazitelnego charakteru, na

³⁷ Wyrok WSA w Warszawie z 5 czerwca 2006 r., VI SA/Wa 687/06, «Lex» nr 213975.

³⁸ Wyrok NSA z 24 maja 2007 r., II GSK 14/07, «Lex» nr 351063.

³⁹ Wyrok WSA w Warszawie z 12 kwietnia 2005 r., VI SA/Wa 1517/04, «Lex» nr 165936.

⁴⁰ Wyrok NSA z 17 kwietnia 1991 r., II SA 75/91, «Lex» nr 1688047.

⁴¹ Wyrok WSA w Warszawie z 4 lipca 2006 r., VI SA/Wa 819/06, «Lex» nr 243745.

przykład prawość, uczciwość, rzetelność czy odpowiedzialność za własne słowa i czyny, wyklucza rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu adwokata⁴². Brak rękojmi należytego wykonywania zawodu adwokata jest implikacją braku nieskazitelnego charakteru i dotychczasowego zachowania odpowiadającego ocenom moralnym i etycznym. Są to pojęcia jednolite i niepodzielne⁴³. Przejawami postępowania adwokata, które naruszają godność zawodu adwokackiego, są te wszystkie zachowania, które albo go poniżają w oczach opinii publicznej, albo też podrywają zaufanie do zawodu. Zachowania poniżające adwokata w oczach opinii publicznej to takie postępowanie, którym adwokat sprzeniewierza się swemu zawodowemu powołaniu lub też wzbudza moralny sprzeciw, odrazę, oburzenie, potępienie moralne lub obyczajowe⁴⁴.

Fakt ukarania skarżącego w postępowaniu dyscyplinarnym ma w postępowaniu wpisowym głównie znaczenie dla oceny dawania rękojmi należytego wykonywania zawodu adwokata. Ukazanie to przecież skutek określonego zachowania, postępowania, podlegającego ocenie w aspekcie przesłanki „rękojmowej”⁴⁵.

Samorząd adwokacki może, a nawet powinien badać także, czy konkretna osoba ubiegająca się o taki wpis daje rękojmię należytego wykonywania zawodu adwokata. Dla poczynienia powyższych ustaleń niezbędne jest jednak przeprowadzenie postępowania dowodowego odpowiadającego podstawowym zasadom postępowania administracyjnego⁴⁶. Dopiero zbadanie wszystkich tych elementów pozwala stwierdzić, czy dana osoba dzięki nieskazitelnemu charakterowi i przez wzgląd na jej dotychczasowe zachowanie daje rękojmię należytego wykonywania zawodu adwokata. Dla poczynienia powyższych ustaleń niezbędne jest jednak przeprowadzenie postępowania dowodowego odpowiadającego

⁴² Wyrok WSA w Warszawie z 13 listopada 2019 r., VI SA/Wa 1532/19, «Lex» nr 2778475.

⁴³ Wyrok WSA w Warszawie z 27 stycznia 2009 r., VI SA/Wa 2011/08, «Lex» nr 519851.

⁴⁴ Wyrok SN z 25 czerwca 2019 r., II DSI 14/19, «OSNID» 2/2020.

⁴⁵ Wyrok WSA w Warszawie z 29 marca 2007 r., VI SA/Wa 172/07, «Lex» nr 334877.

⁴⁶ Wyrok WSA w Warszawie z 12 marca 2008 r., VI SA/Wa 1598/07, «Lex» nr 489404.

podstawowym zasadom postępowania administracyjnego⁴⁷. Takim jak: zasadzie praworządności, prawdy obiektywnej, zaufania do organów⁴⁸.

ETYCZNO-MORALNE DETERMINANTY WPISU NA LISTĘ ADWOKATÓW W POGLĄDACH JUDYKATURY

Streszczenie

Adwokat to zawód zaufania publicznego. Adwokata z klientem łączy szczególnego typu relacja. Klient powierza adwokatowi ważne informacje ze swojego życia i postępowania, w zamian oczekując pomocy prawnej. Postawę adwokata w stosunku z klientem, ale także w życiu codziennym powinny cechować szacunek i zaufanie.

Nie każdy prawnik może zostać adwokatem. Oprócz warunków formalnych przewidzianych ustawą adwokata powinien cechować nieskazitelną charakter oraz dotychczasowe nienaganne zachowanie, które łącznie gwarantują rękojmię należytego wykonywania zawodu.

Przez rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu adwokata należy rozumieć taki zespół cech charakteru i zachowań w sferze zawodowej i prywatnej, które składają się na wizerunek osoby, na której nie ciąży żadne zarzuty podważające jej wiarygodność.

Rękojmia uznawana jest jako uroczyste poręczenie, zapewnienie, że z racji posiadanych cech zawód zaufania publicznego będzie wykonywany prawidłowo. Zakres znaczeniowy rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu wyznaczają dwa czynniki: pierwszy z nich dotyczy charakteru osoby ubiegającej się o wpis na listę adwokatów, drugi – kompetencji w posługiwaniu się regułami zawodowymi. Miernikiem rękojmi powinny być umiejętności praktyczne kandydata ubiegającego się o wpis na listę adwokatów, przez które należy rozumieć doświadczenie zdobyte w świadczeniu pomocy prawnej.

Rękojmia do wykonywania zawodu to warunkujący ją przez ustawodawcę „nieskazitelną charakter” i „dotychczasowe zachowanie kandydata”, a zatem cechy wartościujące konkretną osobę nie w sferze intelektualnej i profesjonalnej, lecz wyłącznie etyczno-moralnej. Brak rękojmi należytego wykonywania zawodu adwokata jest implikacją braku nieskazitelnego charakteru i dotychczasowego

⁴⁷ Wyrok WSA w Warszawie z 12 marca 2008 r., VI SA/Wa 1598/07, «Lex» nr 489404.

⁴⁸ Art. 6-8 ustawy z 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 735).

zachowania odpowiadającego ocenom moralnym i etycznym. Są to pojęcia jednolite i niepodzielne.

Celem niniejszego opracowania jest prezentacja oraz analiza owej rękojmi. Autor posługuje się językiem prawnym i prawniczym. Cytuje przepisy prawa oraz poglądy doktryny i judykatury. Tą ostatnią w przeważającej większości. Orzecznictwo dominuje w wypowiedziach autora. Tym sposobem autor prezentuje ukształtowaną linię orzecznictwa sądowego w materii objętej tematem opracowania.

ETHICAL AND MORAL QUALIFICATIONS FOR THE LEGAL ADVISOR'S PROFESSION FROM THE JUDGE'S POINT OF VIEW

Summary

Lawyers who provide legal advice and represent clients in court, working as solicitors and barristers in the British courts, attorneys in the US courts, or as an *adwokat* in the Polish courts, are all members of a profession involving public trust. There is a special relationship between a legal advisor of this kind and his client. The client confides important information about his life and conduct to his legal advisor and expects legal assistance in return, which means that not only the lawyer's attitude towards the client, but also his conduct in everyday life should be characterised by respect and trust.

Not every law graduate holds the right qualifications to dispense legal advice to clients and represent them in court. In addition to the formal qualifications required by the law of his country, he should be characterised by an impeccable character and irreproachable conduct, which will serve as a guarantee that his practice in the profession will meet all the criteria expected of a good legal advisor.

Alongside his formal, professional qualifications, it is his personal integrity that guarantees the quality and reliability of his legal services and the maintenance of public trust expected of him. These are the two conditions prescribed in the Polish legislation for the guarantee (*rękojmia*) required of the prospective *adwokat*, which must be met before his name can be entered in the register of practitioners in the profession of *adwokat*.

The aim of this paper is to examine the *rękojmia* of the *adwokat* representing parties before a Polish court. I look at the problem from the point of view of legal doctrine and especially of Polish case law, which makes up the majority of the examples I refer to, enabling me to identify a well-established line of judicial decisions pertaining to the guarantee of quality for practice in the profession of *adwokat*.

Słowa kluczowe: prawo; adwokat; rękojmia należytego wykonywania zawodu; nieskazitelny charakter; dotychczasowe zachowanie.

Keywords: law; the *adwokat* representing parties before Polish courts; the *rękojmia* guarantee of professional conduct and personal integrity; a good record of personal conduct.

Literatura

KACZMAREK P., *O rękojmi prawidłowego wykonywania zawodu adwokata oraz radcy prawnego*, «Przegląd Prawa Publicznego» 1/2015, s. 19-28.

SZYSZKA A., *Uwagi o samorządzie adwokackim*, «Przegląd Prawa Publicznego» 11/2010, s. 16-25.

TKACZYK E., *Nowe rozwiązanie na mocy ustawy o zmianie do ustawy – Prawo o adwokaturze w postaci tymczasowego pozbawienia prawa wykonywania zawodu przez adwokata*, «Studia Prawnicze i Administracyjne» 3/2016, s. 37-45.